

Afdeling	: OCSW - Zorg & Participatie	Raadsvoorstel: DJ-901763
Naam opsteller voorstel	: Frank van Beeck F.van.Beeck@weert.nl / 0495-575485	Zaaknummer: 871451
Portefeuillehouder	: drs. P.P.H. (Paul) Sterk	Agendapunt: 13

Onderwerp

Verevening budget jeugdhulp.

Voorstel

Een voorgenomen besluit te nemen om:

1. Af te wijken van het besluit om in 2019 het budget jeugdhulp te verevenen op basis van de overeengekomen berekeningsmethodiek.
2. Vanuit het streven naar stabiliteit, solidariteit en samenwerking in 2019 en 2020, als alternatief voor het onder 1. gestelde, een bedrag van respectievelijk € 500.000 en € 250.000 beschikbaar te stellen voor innovatie en transformatie in het sociale domein in Midden-Limburg West.
3. Deze bedragen te onttrekken aan de reserve sociaal domein.
4. Omdat de uitgaven gefaseerd gedurende een aantal jaren gedaan worden, de werkelijke uitgaven in de jaarrekeningen (maximaal tot en met 2023) tot een maximum van € 750.000 te verrekenen met de reserve sociaal domein.
5. In 2021, na de herijking van het gemeentefonds, te bezien of, en zo ja welke, vervolgsafspraken gemaakt dienen te worden.
6. Het voorgenomen besluit voor te leggen aan de gemeentebesturen van Leudal en Nederweert met de mogelijkheid om hierop voor 25 maart 2020 desgewenst een reactie te geven.
7. In de raadsvergadering van 3 juni 2020 definitief te besluiten over (het alternatief voor) de verevening 2019 en 2020.

Inleiding

Op 21 maart 2017 heeft uw raad besloten het budget jeugdhulp gedurende drie jaar met de gemeenten Leudal en Nederweert te verevenen. De belangrijkste overweging daarvoor was het solidariteitsprincipe binnen Midden-Limburg West (MLW):

"De samenwerking heeft als doel de individuele kwetsbaarheid van de gemeenten bij de uitvoering van belangrijke, complexe en risicodragende taken in het sociaal domein te verminderen en de eigen kracht van de subregio MLW te vergroten. De samenwerking gaat over het delen van kennis, vaardigheden en capaciteit zodat de slagkracht van de gemeenten wordt vergroot. Financiële verevening heeft als doel risicovermindering op financiële tekorten."

In het raadsvoorstel van 21 maart 2017 is tevens een kanttekening gemaakt:

"De verevening vindt plaats in de jaren 2017 t/m 2019. Mocht de integratie uitkering sociaal domein vóór afloop van deze vereveningsperiode opgaan in de algemene uitkering dan moet de berekeningsmethodiek van de verevening opnieuw bekeken worden."

Dat is inmiddels het geval. Vanaf 2019 ontvangen gemeenten grotendeels géén geormerkte budgetten meer voor Wmo en Jeugdhulp. Deze wijziging, maar ook de lokale veranderde financiële verhoudingen in het sociale domein, geven aanleiding om de vereveningsafspraken opnieuw tegen het licht te houden.

Er is afgesproken in 2019 een besluit te nemen over verevening vanaf 2020. De gewijzigde situatie vanaf 2019 dient hierbij betrokken te worden.

Beoogd effect/doel

Komen tot een passender alternatief voor de huidige financiële verevening jeugdhulp, dat recht doet aan het streven naar stabiliteit, solidariteit en samenwerking binnen het sociale domein in Midden-Limburg West.

Argumenten

1.1 De vereveningsafpraak doet geen recht meer aan de lokale veranderde financiële verhoudingen in het sociale domein.

Tot en met 2017 was er nog sprake van forse overschotten op het budget Wmo-begeleiding. Vanaf 2018 geldt dit niet meer. In Weert houden we inmiddels rekening met aanzienlijke tekorten op Wmo-begeleiding, meerjarig oplopend naar ruim € 1 miljoen. Ook sociaal domein breed, zoals op de aanpalende beleidsterreinen Wmo-oud en bijstand, lopen de uitgaven flink op. Daarentegen is er in Weert sprake van een fors overschot op het budget jeugdhulp (zie financiële paragraaf).

Dit plaatst het instrument verevening voor jeugdhulp, gerelateerd aan stabiliteit en solidariteit, in een andere context dan tweeëneenhalf jaar geleden. Het is immers tegenstrijdig om enerzijds lokaal te streven naar kostenbeheersing en integraliteit en anderzijds voor jeugdhulp sec regionaal vereveningsafspraken in stand te houden. Lokaal is dit niet langer verdedigbaar en uitlegbaar.

1.2 Het is vanaf 2019 niet mogelijk om objectieve en tussen gemeenten vergelijkbare criteria te hanteren, die leiden tot transparante en betrouwbare bedragen die recht doen aan de lopende vereveningsafpraak.

In 2015 is gestart met de integratie-uitkeringen in het sociaal domein. Inmiddels zijn deze met ingang van 2019 grotendeels overgeheveld naar de algemene uitkering. Waar eerst het budget voor elke gemeente transparant en duidelijk was, zit dit nu verweven in de algemene uitkering. Hierdoor is het niet direct mogelijk om de beschikbare middelen jeugdhulp per gemeente objectief en vergelijkbaar te presenteren. Deze moeten door de lokale gemeenten zelf worden berekend.

De op de huidige wijze berekende vereveningsbedragen zijn moeilijk uitlegbaar, omdat het een zeer financieel technische aangelegenheid is. De uitkomsten in het kader van de verevening wijken af van lokale jaarrekeningresultaten en zijn hierdoor kunstmatig.

2.1 Financiële verving in de huidige vorm is niet meer het meest passende instrument om aan solidariteit en samenwerking gestalte te geven.

In 2017 kwamen we, vanuit het streven naar stabiliteit, solidariteit en samenwerking in Midden-Limburg West, tot verevening. We moeten nu (2019) terug naar de basisvraag hoe we die solidariteit en samenwerking het beste vorm kunnen geven. Verevening was daarvoor een middel, geen doel op zichzelf. Kortom, niet sec redeneren vanuit een probleem bij jeugdhulp, maar vanuit het creëren van stabiliteit in de breedte van het sociaal domein. Met de constatering over verevening anno nu (te complex, te kunstmatig, tekorten op aanpalende beleidsterreinen) is verevening zoals we dat voorheen voor ogen hadden, niet meer het meest passende instrument om deze stabiliteit, solidariteit en samenwerking gestalte te geven.

2.2 Het beschikbaar stellen van bedrag voor 2019 en 2020 voor innovatie en transformatie doet recht aan de solidariteitsgedachte en biedt kansen voor duurzame innovatie gericht op structurele omvorming en kostenbeheersing.

Een vooraf bepaald bedrag heeft als bijkomend voordeel ten opzichte van de huidige vereveningssysteem dat het, onafhankelijk van daadwerkelijke inkomsten, uitgaven en gevoerd beleid, vooraf duidelijkheid geeft en eenvoudig toegepast kan worden.

Met een bedrag van € 500.000 voor 2019 en € 250.000 voor 2020 draagt Weert substantieel bij aan een goed en betaalbaar sociaal domein (incl. het jeugdhulpstelsel) in de regio Midden-Limburg West.

Wij willen hiermee bijdragen in tijdelijke innovatieprojecten die de transformatie positief beïnvloeden en het integraal werken bevorderen. Er liggen voldoende kansen om verdere stappen te zetten in het doorbreken (normaliseren) van een hardnekkige cultuur van medicaliseren van problemen. Met het CJG als basis van ons stelsel kunnen we bijvoorbeeld verder bouwen aan maatwerk en kostenbeheersing. Een pilot om die basis uit te breiden wordt momenteel voorbereid en komt alle drie de gemeenten ten goede. Waar nodig kunnen accenten worden gelegd c.q. prioriteiten worden gesteld om kostenbeheersing in specifieke delen van Midden-Limburg West te versnellen.

Wij hebben de hoogte van de bedragen gebaseerd op een drietal gezichtspunten:

- het moet voldoende ruimte bieden om wezenlijk bij te dragen aan innovatie en transformatie in het sociaal domein;
- het moet passen in het licht van de financiële prognoses 2019 en 2020;
- het moet voor Weert lokaal voldoende ruimte laten voor kostenbeheersing en integraliteit binnen het sociaal domein.

Elk bedrag is discutabel, maar alles afwegende komen we hiermee het meest tegemoet aan zowel lokale als regionale belangen. Lopende vereveningsafspraken passen wat ons betreft niet meer, maar met een bedrag van in totaal € 750.000 laten we nog steeds solidariteit in de samenwerking zien.

5.1 Kortdurende afspraken passen bij de dynamiek van het sociale domein.

Het is evident de duur van de nieuwe afspraken te beperken tot maximaal twee jaar, waarna heroverweging plaatsvindt. De dynamiek in het sociaal domein is nog zo groot, dat langere afspraken waarschijnlijk worden ingehaald door nieuwe ontwikkelingen (beschermde wonen, landelijk onderzoek naar de organisatie van de jeugdhulp en de beschikbare middelen jeugd et cetera). Zo voorkomen we dat de afspraak onverhoopt niet meer past bij de toekomstige werkelijkheid (zoals het geval is in 2019). Bovendien is de herijking van het gemeentefonds (incl. sociaal domein) gepland voor 2021. Dit brengt ook de nodige financiële veranderingen met zich mee.

Door een voorgenomen besluit te nemen worden de gemeenten Leudal en Nederweert in de gelegenheid gesteld hun oordeel te geven.

Weert stelt voor om de lopende afspraak voor verevening in de jaren 2017 t/m 2019 te wijzigen. Vóórdat hierover een definitief besluit wordt genomen, is het van belang het standpunt van de samenwerkende gemeenten Leudal en Nederweert te vernemen.

Kanttekeningen en risico's

2.2 De kaders worden verder uitgewerkt in overleg met de stuurgroep sociaal domein Midden-Limburg West

Indien uw raad instemt met dit voorstel ligt het budgettaire kader vast: Weert stelt in totaal € 750.000 beschikbaar voor innovatie en transformatie van het sociale domein in Midden-Limburg West. Het beleidsinhoudelijke kader voor het sociaal domein heeft uw raad op 13 november 2019 aangegeven door vaststelling van het regionaal beleidsplan sociaal domein 2020-2023 Midden-Limburg West.

Om de uitgaven gedurende een langere periode te kunnen laten plaatsvinden, kunnen uitgaven maximaal tot en met 2023 worden gedaan.

De verdere uitwerking (vorm, inhoud en criteria) wordt regionaal opgepakt en voorgelegd aan de stuurgroep sociaal domein Midden-Limburg West, waarin de portefeuillehouders Jeugdhulp en Wmo van de drie gemeenten vertegenwoordigd zijn. Besluitvorming en indien van toepassing subsidieverlening vindt daarna plaats in het college van B&W van Weert.

Nummer raadsvoorstel: DJ-871482

RAADSBESLUIT

De raad van de gemeente Weert,

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van 17 december 2019

besluit:

Een voorgenomen besluit te nemen om:

1. Af te wijken van het besluit om in 2019 het budget jeugdhulp te verevenen op basis van de overeengekomen berekeningsmethodiek.
2. Vanuit het streven naar stabiliteit, solidariteit en samenwerking in 2019 en 2020, als alternatief voor het onder 1. gestelde, een bedrag van respectievelijk € 500.000 en € 250.000 beschikbaar te stellen voor innovatie en transformatie in het sociale domein in Midden-Limburg West.
3. Deze bedragen te onttrekken aan de reserve sociaal domein.
4. Omdat de uitgaven gefaseerd gedurende een aantal jaren gedaan worden, de werkelijke uitgaven in de jaarrekeningen (maximaal tot en met 2023) tot een maximum van € 750.000 te verrekenen met de reserve sociaal domein.
5. In 2021, na de herijking van het gemeentefonds, te bezien of, en zo ja welke, vervolgafspraken gemaakt dienen te worden.
6. Het voorgenomen besluit voor te leggen aan de gemeentebesturen van Leudal en Nederweert met de mogelijkheid om hierop voor 25 maart 2020 desgewenst een reactie te geven.
7. In de raadsvergadering van 3 juni 2020 definitief te besluiten over (het alternatief voor) de verevening 2019 en 2020.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 5 februari 2020.

De griffier,	De voorzitter,
M.H.R.M. Wolfs-Corten	A.A.M.M. Heijmans